A?? Tereddütü Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *A?? Tereddütü Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17025

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

A?? Tereddütü Ölçe?i, bireylerin a??lama konusundaki tereddüt düzeylerini, ?üphelerini ve genel kabul e?ilimlerini psikometrik olarak ölçmek amac?yla uyarlanm?? bir araçt?r. Bu ölçek, **a?? tereddütü** olgusunun alt?nda yatan psikolojik ve sosyal faktörleri belirlemek üzere tasarlanm??t?r. Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?, Türkiye'deki halk sa?l??? ara?t?rmalar? için güvenilir ve geçerli bir araç sunmay? hedeflemi?tir.

Ölçek, uluslararas? alanda kabul görmü? bir yap?n?n kültürel ve dilsel olarak Türk örneklemine uygunlu?unu sa?lamak amac?yla geli?tirilmi?tir. Elde edilen veriler, sa?l?k politikalar?n?n olu?turulmas?nda ve a??lamay? te?vik eden halk sa?l??? kampanyalar?n?n hedeflenmesinde kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

A?? Tereddütü, **Uyarlama**, Sa?l?k Psikolojisi, Halk Sa?l???, Psikometrik Özellikler, **Ölçek Geli?tirme**, A?? Kabulü.

Yazarlar

Hacer Yaln?z Dilcen, ?brahim Dolu, Zeynep Turhan.

Amaç

A?? Tereddütü Ölçe?i'nin temel amac?, dünya genelinde önemli bir halk sa?l??? sorunu olan a?? tereddüdünü, Türk kültürüne ve dil yap?s?na uygun, bilimsel olarak sa?lam bir yöntemle ölçmektir. Ölçe?in uyarlanmas?, uluslararas? literatürdeki a?? tereddüdü kavram?n?n Türkiye'deki yayg?nl???n? ve dinamiklerini tespit etmeyi mümkün k?lmaktad?r.

Bu araç, ara?t?rmac?lara, bireylerin a??lar?n güvenilirli?i, etkinli?i ve gereklili?i hakk?ndaki alg?lar?n? sistematik olarak de?erlendirme imkan? sunar. Böylece, a?? kar??tl???ndan farkl? olarak yer alan tereddüt durumunun nedenleri daha derinlemesine analiz edilebilir.

Yap?

Ölçe?in ölçtü?ü temel **psikolojik yap?**, Dünya Sa?l?k Örgütü (DSÖ) taraf?ndan tan?mlanan **A?? Tereddütü** kavram?d?r. Bu yap?, a??lama hizmetlerinin mevcut olmas?na ra?men a?? kabulünü geciktirme veya reddetme davran??lar?n? ifade eder. Ölçek genellikle üç ana boyutu kapsar:

Güven Sorunu: Sa?l?k sistemi, a?? üreticileri veya hükümet yetkililerine olan güven eksikli?i.
Risk/Fayda Alg?s?: A??lar?n potansiyel yan etkileri ile hastal?klardan korunma faydalar?

ARABPSYCHOLOGY.COM

aras?ndaki dengeye dair ki?isel de?erlendirme.
Gereklilik Alg?s?: A??n?n ki?inin kendisi veya topluluk için ne kadar gerekli görüldü?ü.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?nda, psikometrik **geçerlik** çal??malar?n?n yap?ld??? varsay?lmaktad?r. Geçerlik, ölçe?in gerçekten ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne derece do?ru ölçtü?ünü gösterir. Bu süreçte genellikle yap? geçerli?i incelenir.

Yap? geçerli?i, Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) veya Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?larak test edilir. Bu analizler, ölçek maddelerinin, orijinal ölçekte bulunan teorik faktör yap?lar?n? Türk örnekleminde de koruyup korumad???n? kontrol eder.

Güvenirlik

Kaynakta spesifik güvenirlik de?erleri belirtilmese de, uyarlama çal??mas?n?n ölçe?in tutarl?l???n? kan?tlamak için standart prosedürleri izledi?i kabul edilir. **Güvenirlik**, ölçe?in ölçtü?ü yap?y? tutarl? ve istikrarl? bir ?ekilde ölçme derecesidir.

Güvenirlik genellikle iç tutarl?l?k katsay?s? olan **Cronbach's Alpha** de?eri ile rapor edilir. Yüksek bir Cronbach's Alpha de?eri (genellikle 0.70 ve üzeri), ölçek maddelerinin birbiriyle yüksek düzeyde ili?kili oldu?unu ve ayn? yap?y? ölçtü?ünü gösterir. Ayr?ca, test-tekrar test güvenilirli?i de zaman içinde ölçüm sonuçlar?n?n istikrar?n? de?erlendirmek için kullan?labilir.

Faktör Analizi

Ölçe?in Türkçe'ye uyarlanmas?nda en kritik ad?mlardan biri **Faktör Analizi**dir. Bu analiz, orijinal ölçe?in boyutlulu?unu Türk kültürü ba?lam?nda do?rulamak için gerçekle?tirilmi?tir. Faktör analizi, çok say?da gözlemlenebilir de?i?keni (ölçek maddelerini) daha az say?da temel gizil de?i?kene (faktörlere) indirgeyerek ölçe?in yap?sal netli?ini sa?lar.

Ba?ar?l? bir faktör yap?s?, a?? tereddüdünün Türkiye'deki bireyler aras?nda da uluslararas? literatürde kabul gören benzer alt boyutlarla (örne?in, risk alg?s?, sosyal etki, güven düzeyi) temsil edildi?ini gösterir.

Araç Bilgisi

Test Türü: Uyarlama

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Derecelendirme bilgisi kaynakta yer almamakla birlikte, bu tür ölçekler için standart format budur.)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Mevcut Dil: Türkçe (Turkish)

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon/Yeti?kinler

Ya? Grubu: 18 Ya? ve Üzeri (Uyarlama çal??mas? yeti?kin Türk örneklemi üzerinde yap?lm??t?r.)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'de yürütülen bir geçerlik ve güvenirlik çal??mas? ile Türk örneklemine adapte edilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

A??, Tereddüt, Halk Sa?l???, Psikometri, Güvenirlik, Geçerlik, COVID-19 A??lar?, Risk Alg?s?.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Hacer Yaln?z Dilcen

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: (Bu bilgi kaynakta belirtilmemi?tir.)

Kurum E-posta Adresi: hdilcen@bartin.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Bart?n Üniversitesi (Yazar?n e-posta adresinden ç?kar?m yap?lm??t?r.)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l? (Yay?n Y?l?): 2022

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için genellikle izin al?nmas? gerekebilir. Kullan?m izni ve güncel ücret bilgileri için sorumlu yazar (Hacer Yaln?z Dilcen) ile do?rudan ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir.

Kaynaklar

Yaln?z Dilcen H, Dolu ?, Turhan Z. Validity and reliability study of the vaccine hesitancy scale in Turkish sample. *Eur Res J 2022;8*(1): XX-XX. DOI: 10.18621/eurj.842535

Ölçe?in orijinal PDF dosyalar? buradan indirilebilir:

asi-tereddutu-olcegi-toad.pdf
asi-tereddutu-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

A?? Tereddütü Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in madde içerikleri, kullan?m k?s?tlamalar? veya telif haklar? nedeniyle bu akademik giri?te do?rudan sa?lanmamaktad?r. Ölçek maddelerine eri?im ve ölçe?in uygulanmas? için, yukar?da belirtilen referans makaleye ve sorumlu yazara ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM